
KONZULTAČNÁ PRÍRUČKA

PRE ŠTRUKTÚROVANÝ DIALÓG S MLÁDEŽOU

Štruktúrovaný dialóg

Táto príručka slúži ako inšpirácia a zdroj informácií pre organizácie, ktoré sa rozhodli viesť konzultácie počas VI. cyklu Štruktúrovaného dialógu s mládežou.

Hlavným cieľom príručky je informovať o tom, ako vykonávať konzultácie, aké zásady pri tom dodržiavať a ako ich propagovať.

Posledné cykly Štruktúrovaného dialógu jasne ukázali dôležitosť off-line konzultácií ako nástroja pre väčšie zapojenie mladých ľudí, ktorí nie sú dosiahnuteľní on-line prostriedkami - dotazníkom alebo prieskumom.

Konzultačná príručka vychádza z workshopu, organizovaného Radou mládeže Slovenska (RmS), ktorý sa zameriaval na praktický nácvik konzultácií a výmenu informácií o dobrej praxi. Príručka má slúžiť všetkým, ktorí organizujú konzultácie a chcú mať základné informácie o Štruktúrovanom dialógu.

Aby výsledky konzultácií priniesli očakávaný výsledok, je dôležité, aby všetci facilitátori mali jasnú predstavu o tom, čo je Štruktúrovaný dialóg, ako prebieha na národnej aj európskej úrovni, čo je cieľom konzultácií a čo bude nasledovať po ich ukončení.

Okrem teoretických informácií príručka obsahuje aj zoznam možností, ako sa mladí ľudia do konzultácií môžu zapojiť, zoznam konzultačných otázok vrátane odkazu na on-line dotazník a tiež formulár pre záznam výsledkov konzultácií spolu s radami, ako postupovať pri jeho vyplňovaní. Posledný príspevok príručky tvorí zásady a odporúčania, ako myšlienku Štruktúrovaného dialógu a jeho proces komunikovať navonok, verejnosti a médiám a akým spôsobom bude prebiehať komunikácia RmS a partnerov.

Pevne veríme, že táto príručka Vám uľahčí vedenie konzultácií, spracovávanie ich výstupov, a celý proces štruktúrovaného dialógu.

OBSAH

Čo je Štruktúrovaný dialóg?

Aké sú jednotlivé úrovne Štruktúrovaného dialógu?

Ako prebiehajú jednotlivé cykly Štruktúrovaného dialógu?

O čom je téma VI. cyklu Štruktúrovaného dialógu?

Kto sa môže do konzultácií zapojiť a ako?

Aké sú konzultačné otázky VI. cyklu Štruktúrovaného dialógu?

Ako vyplňovať formulár pre záznam výsledkov z konzultácií?

Aké komunikačné zásady počas konzultácií dodržiavať?

ČO JE ŠTRUKTÚROVANÝ DIALÓG?

Cieľom Štruktúrovaného dialógu je podporiť aktívnu účasť mladých ľudí na demokratickom živote. Mladí ľudia dostávajú príležitosť zapojiť sa do tvorby politiky. Ich názory slúžia ako podklad pre opatrenia, ktoré určujú postavenie mladých ľudí, ich vzdelanie a príležitosti. Štruktúrovaný dialóg je nástroj, aby sa pri rozhodovaní o mladých ľuďoch bral ohľad na nich samotných a ich názory. Aby sa politika nerobila „o mladých bez mladých“.

Štruktúrovaný dialóg je tiež spôsob, ako hlas mladých ľudí získava váhu v politickom rozhodovaní. Podporuje mladých ľudí a verejných činiteľov, aby spoločne diskutovali a výstupy z týchto diskusií boli zohľadnené pri tvorbe politiky. Je to zároveň aj prostriedok politického a občianskeho vzdelávania mladých ľudí a slúži na mapovanie názorov a záujmov mladej generácie.

AKÉ SÚ JEDNOTLIVÉ ÚROVNE ŠTRUKTÚROVANÉHO DIALÓGU?

Štruktúrovaný dialóg sa odohráva sa na niekoľkých úrovniach: lokálnej, národnej a Európskej.

Na lokálnej a národnej úrovni prebiehajú v rámci Štruktúrovaného dialógu stretnutia mladých ľudí s tvorcami politik - s odborníkmi, úradníkmi či politikmi. Mladí ľudia sa s nimi môžu rozprávať o otázkach, ktoré ich zaujímajú alebo trápia. Cieľom týchto stretnutí nie je len samotná diskusia, ale vzniknú z nich spoločné výstupy. Aby sa tieto výstupy čo najviac využili, pošlú sa Národnej pracovnej skupine pre štruktúrovaný dialóg s mládežou, ktorá s nimi ďalej pracuje na celoštátnej a európskej úrovni.

Na európskej úrovni prebieha Štruktúrovaný dialóg tak, že každých 18 mesiacov sa určí téma, ku ktorej sa vyjadria mladí ľudia v celej Európskej únii - 18 mesiacov tak tvorí jeden „cyklus“ Štruktúrovaného dialógu. Ich názory sa následne dostanú až k Európskej komisii, ktorá z nich vyvodí závery a odporúčania pre jednotlivé členské štáty, ktoré ich majú zavádzať do praxe. Hlas mladých ľudí sa týmto spôsobom dostane až na najvyššie poschodia európskej politiky a prinesie zmenu v jednotlivých členských štátoch. Štruktúrovaný dialóg tým podporuje aktívnu účasť mladých ľudí na demokratickom živote. Mladí ľudia majú šancu zapojiť sa do tvorby politiky a ich hlas je počuť.

AKO PREBIEHAJÚ JEDNOTLIVÉ CYKLY ŠTRUKTÚROVANÉHO DIALÓGU?

Proces Štruktúrovaného dialógu sa oproti predchádzajúcim cyklom zjednodušil. Má 3 fázy a každá z nich kopíruje priebeh jedného predsedníctva v Rade EÚ. Prvá fáza počas estónskeho predsedníctva v Rade EÚ preskúma výzvy a problémy, ktorým čelia mladí ľudia v súvislosti s aktuálnou témou Štruktúrovaného dialógu, ktorá znie „**Mladí v Európe: Ako ďalej?**“ Táto fáza je zakončená prvou Európskou konferenciou mládeže¹, kde sa stanoví sprievodný rámec pre konzultačné otázky.

V druhej, „konzultačnej“, fáze sú tieto otázky pokladané mládeži v rámci celej Európy. V tomto cykle je na konzultácie vyhradené obdobie od 4. 12. 2017 do 15. 2. 2018. Výsledok konzultácií slúži ako podklad pre druhú Európsku konferenciu mládeže, ktorú bude v priebehu roka 2018 hostiť Bulharsko a kde vzniknú odporúčania, ako sa s výzvami súvisiacimi s témou VI. cyklu Štruktúrovaného dialógu vyrovnáť. Odporúčania budú odovzdané Rade ministrov, ktorá o nich bude ďalej diskutovať.

Tretia fáza Štruktúrovaného dialógu je zameraná na implementáciu odporúčaní. Európsky riadiaci výbor pre Štruktúrovaný dialóg na základe rozhodnutia Rady ministrov stanoví, ktoré z odporúčaní sú najviac potrebné a najlepšie realizovateľné, a mládež spolu s odborníkmi na tretej Európskej konferencii mládeže počas rakúskeho predsedníctva Rade EÚ príde s praktickými nápismi, ako jednotlivé odporúčania na európskej i národnej úrovni realizovať. Tieto nápisy budú potom uvedené v implementačnej príručke, s ktorou budú jednotlivé krajiny zapojené do Štruktúrovaného dialógu pracovať na národnej úrovni.

O ČOM JE TÉMA VI. CYKLU ŠTRUKTÚROVANÉHO DIALÓGU?

Téma VI. cyklu Štruktúrovaného dialógu nesie názov: „**Mladí v Európe: Ako ďalej?**“

Mladí ľudia teda budú vyjadrovať svoje názory napríklad na vývoj súčasnej spoločnosti, na ich vzťah k ľuďom z odlišného kultúrneho, etnického a sociálneho prostredia a na to, čo by mali štátne inštitúcie robiť, aby mali všetci mladí ľudia rovnaké príležitosti. V rámci konzultácií budú mať mladí ľudia tiež možnosť zamyslieť sa nad tým, čo potrebujú, aby mohli byť spokojní a cítiť sa dobre v spoločnosti, v ktorej žijú, študujú a pracujú.

Tieto názory mladých ľudí sa následne premietnu do ustanovení a odporúčaní Európskej komisie a budú ovplyvňovať opatrenia v týchto oblastiach v jednotlivých členských štátoch. Je totiž zrejmé, že Európa ako celok čelí obrovským výzvam. Samotná jej rôznorodosť a prepojenosť znamená, že na seba ostro narážajú radikálne odlišné predstavy o jej usporiadaní: konzultácie sú aj o tom, ako sa postaviť k odlišnosti a ako zabezpečiť, aby mladí ľudia z rôzneho prostredia dostávali rovnaké príležitosti a necítili sa vylúčení a izolovaní.

Dôležitými cieľmi celého projektu sú tolerancia, mierové spolužitie a tiež prevencia radikalizácie mládeže. V konzultáciách by teda mladí ľudia mali vyjadriť nielen svoje postoje, ale aj svoje potreby.

KTO SA MÔŽE DO KONZULTÁCIÍ ZAPOJIŤ A AKO?

Prvá fáza konzultácií VI. cyklu Štruktúrovaného dialógu prebieha od 4. 12. 2017 do 15. 2. 2018. Zapojiť sa môžu:

1. Všetci mladí ľudia, ktorí chcú vyjadriť svoj názor,
2. Učители a pracovníci s mládežou, ktorí chcú zorganizovať konzultácie pre mladých,
3. Politici a ďalší ľudia s rozhodovacou právomocou, ktorí chcú počúvať názory mladých.

¹ Konferencia prebehla v dňoch 23. – 26. októbra 2017 v estónskom Tallinne.

Ako sa zapojiť? Možností je veľa:

Mladí ľudia môžu:

1. Vyplniť online dotazník na stránke <http://strukturovanydialog.sk/dotaznik/>
2. Zúčastniť sa konzultácií v tvojom okolí (čo, kedy a kde sa deje sa dozvieš na <http://strukturovanydialog.sk/>)
3. Zorganizovať vlastnú konzultáciu (piš na potocnak@mladez.sk)

AKÉ SÚ KONZULTAČNÉ OTÁZKY VI. CYKLU ŠTRUKTÚROVANÉHO DIALÓGU?

1. Ktoré znalosti a zručnosti považuješ z hľadiska vzdelávania za najpodstatnejšie pre život v budúcej Európe? Čo môže pripraviť mladých ľudí ako si Ty na nové formy práce, ktoré prinesie budúcnosť?
2. Kto Ti pomáha pri dôležitých životných rozhodnutiach? Kto je pre Teba oporou v zložitejších životných situáciách?
3. Čo by pomohlo mladým ľuďom ako si Ty, aby sa lepšie vyznali v záplave informácií? Čo je potrebné urobiť, aby mohli mladí ľudia viesť slušný a nenásilný dialóg s tými, ktorí zastávajú výrazne odlišné názory?
4. Čo by sa malo podľa Teba zmeniť, aby mladí ľudia viac rozumeli Európskej únii a viac podporovali ju aj jej inštitúcie? Ako môže Európska únia podporiť mladých migrantov, ktorí prichádzajú do krajín EÚ?
5. Čo by podľa Teba pomohlo dievčatám a ženám prekonať diskrimináciu a nerovnosť? Čo je podľa Teba potrebné spraviť, aby mohli mladí ľudia s rôznym znevýhodnením žiť plnohodnotný život v tejto spoločnosti?
6. Čo je podľa Teba potrebné zmeniť, aby mali mladí ľudia, ktorí žijú na vidieku, podobné príležitosti, ako mladí ľudia žijúci v mestách? Čo by sa malo zmeniť, aby bol život na vidieku pre mladých ľudí atraktívny?
7. Aká je podľa Teba úloha mladých ľudí v ochrane životného prostredia a v dosahovaní udržateľného rozvoja? Akým spôsobom mladým ľuďom umožniť aby mohli byť v tejto oblasti aktívnejší?
8. Akým spôsobom sa môžu podľa Teba stať európske programy venované mládeži a organizované aktivity pre mládež dostupnejšími širšiemu a rôznorodejšiemu spektru mladých ľudí?
9. Aké miesta by mali byť dostupné pre mladých ľudí, aby sa tým podporil ich osobnostný, kultúrny a politický rozvoj?
10. Čo potrebujú mladí ľudia na to, aby mohli viac ovplyvňovať rozhodovanie v spoločenských a politických témach?

Konzultačný dotazník v on-line forme nájdete na adrese: <http://strukturovanydialog.sk/dotaznik/>

AKO VYPLŇOVAŤ FORMULÁR PRE ZÁZNAM VÝSLEDKOV Z KONZULTÁCIÍ?

Aby správa z konzultácií mala čo najväčšiu výpovednú hodnotu a bolo možné ju jednoducho spracovať do národnej správy, je potrebné dodržiavať niekoľko pravidiel.

Správa by mala:

1. Verne zaznamenať, čo sa na diskusnom stretnutí udialo a držať sa stanovených konzultačných otázok;
2. Spomenúť hlavne názory či pozície, s ktorými sa stotožnila väčšina zúčastnených;
3. Venovať najväčší priestor otázkam, ktoré účastníkov najviac zaujali a najviac sa im venovali;
4. Mladí ľudia by mohli prísť so spoločnými odporúčaniami.

Správa by nemala:

1. Snažiť sa názory mladých ľudí učesať a prispôbiť tomu, čo zapisovateľ považuje za správne;
2. Reprodukovať názory slovo od slova (ale mala by zaznamenať ich hlavný zmysel).

Správa sa nemusí zmestiť do predpripravenej šablóny. Môže zaberáť aj viac (prípadne menej) miesta. Formulár pre záznam správy nájdete v prílohe príručky.

AKÉ KOMUNIKAČNÉ ZÁSADY POČAS KONZULTÁCIÍ DODRŽIAVAŤ?

Keďže komunikácia o štruktúrovanom dialógu má cieľiť najmä na mladých ľudí, aby sa v čo najširšej miere zapojili do konzultácií, Rada mládeže Slovenska disponuje viacerými komunikačnými kanálmi, ktoré môžete využiť.

Hlavné posolstvá, ktoré by mali byť súčasťou komunikácie smerom navonok:

- Je dôležité a má to zmysel, aby sa mladí ľudia zaujímali o veci verejné a zapájali sa do tvorby politiky
 - Štruktúrovaný dialóg je nástroj, ktorý im v tom pomôže, je to cesta, ktorou sa ich názory a potreby dostanú až na najvyššie miesta a dosiahne skutočná zmena
- + pre médiá:
- Štruktúrovaný dialóg je najväčší európsky projekt zameraný na zapojenie mladých ľudí do tvorby politík
 - Štruktúrovaný dialóg je proces učenia, mladí sa naučia formulovať svoje názory tak, aby im politici a tí, ktorí rozhodujú, museli načúvať

V prípade, že máte naplánovaný mediálny výstup naživo, veľmi radi vám pomôžeme s komunikačnými posolstvami, najlepšie prostredníctvom telefonátu Michalovi Považanovi, tel. č.: 0907605197.

Dve web stránky

<http://mladez.sk/> - forma výstupu: kratšie články, tlačové správy partnerov zhrňujúce priebeh diskusií
<http://strukturovanydialog.sk/> - forma výstupu: avizovanie diskusií, uverejňovanie pozvánok

Facebook RmS

- ponúkame zriadenie udalosti na FB, vysoká návštevnosť
- ak ide o sériu diskusií, ktorá trvá viac dní, je možné dostať redaktorský prístup a sami si môžete na stránku udalosti pridávať aktuálne fotky, videá a podobne
- ak ide o jednorazovú diskusiю, môžeme spraviť postupné avizovanie a priniesť obrazový a video materiál ex-post, príp. spropagovať aj organizátorov.

Médiá

- tlačové správy, blogy (Pravda, SME, Denník N), rozhlasové/televízne reportáže, regionálne médiá (pravdaže, ak máte dobré kontakty v regiónoch, smelo ich využite!)

Komunikácia je zaujímavá vtedy, keď obsahuje príklady a prípady!

Preto od vás potrebujeme INFORMÁCIE a MATERIÁLY!

Čo od vás ako partnerov projektu konkrétne potrebujeme:

1. Kratší prehľad aktivít, ktoré v rámci konzultácií Štruktúrovaného dialógu plánujete, s odhadom termínu a témy - toto je potrebné, aby sme si dopredu mohli vytipovať, čo by mohlo byť komunikačne atraktívne. Uvítame, ak nám pošlete fotografie z akcií vašej organizácie, ktoré bude možné využiť ako ilustračný materiál.
2. Pred KAŽDOU aktivitou, čo najskôr (minimálne 2 týždne, ak ide o narýchlo zorganizovanú akciu tak aspoň týždeň) poslať emailom alebo zatelefonovať nasledujúce informácie:
 - a. ČO idete organizovať?
 - b. ČÍM je táto aktivita zaujímavá (má netradičnú formu, marginalizovanú cieľovú skupinu, provokatívnu tému)?
 - c. KTO akciu organizuje, kto je cieľová skupina akcie, kto príde, príde nejaký „dôležitý dospelý“?
 - d. KEDY a KDE sa akcia koná?
 - e. O AKÝCH otázkach sa bude debatovať?
 - f. AKÝ je hlavný cieľ diskusie?
3. V prípade, že sa podarí dohodnúť prítomnosť novinárov, prosíme Vás a spoluprácu, zabezpečiť ľudí na interview atď., takisto pri písaní textu od Vás budeme vyžadovať dodatkové informácie – prosíme preto o trpezlivosť. Bolo by ideálne, aby ste určili, kto z organizácie bude mať komunikačné záležitosti ohľadom Štruktúrovaného dialógu na starosti.
4. Dôležité! Obrazový materiál
 - a. Pošlite nám prosím ilustračné fotografie (3-4), ktoré charakterizujú Vašu organizáciu už v prvom súhrne plánovaných aktivít.
 - b. Zo všetkých konzultácií je potrebné urobiť fotodokumentáciu a hneď ju poslať PR manažérke RmS
 - c. Videá fičia! Natočte krátky rozhovor s účastníkom diskusie, spýtajte sa ho na jeho pocity, motivácie, prečo sa akcie zúčastnil. Zaujímavý je aj kratší výsek diskusie, rozhovor s organizátorom o jeho motivácii, alebo s politikom, úradníkom či iným „dôležitým dospelým“ o dôvodoch, prečo chcú počuť názory mladých.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

